

SILOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan zvečer, imenit nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dedele za vse leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznana plačuje se od štiristopeta pett-vrte po 6 kr., če se oznanilo jedenskrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnost naj se blagovoljno podlilati naročnine, reklamacije, oznana, t. j. vse administrativne stvari.

Novi ministri.

Včeraj se je uradoma razglasilo imenovanje novega ministerstva in državno krmilo je prišlo v roke novih mož. Ker so ti več ali manj neznani, vsaj širšim krogom, je umestno, da priobčimo nekaj vrst o njih dosedanjem delovanju in nehanju.

Najinteresantnejši mej njimi je novi ministerski predsednik in minister notranjih del, Kazimir grof Badeni, zaupnik cesarjev, o katerem se sudi, da utegne dolgo časa stati na čelu avstrijski vladi. Ród Badenijev je italijanskega pokoljenja. S soprogo kralja Žige poljskega so prišli pred 300 leti Badeniji na Poljsko ter se s časom popolnoma popoljali, v grofovski stan pa je bila rodovina povišana šele leta 1845. Novi ministerski predsednik se je rodil 14. oktobra leta 1846. v Sochorovu, je zvršil pravoslovne nauke na krakovskem vseučilišču in vstopil pri gališkem namestništvu v državno službo. Nadarjenost in marljivost sta mu pomagali, da je že v starosti 25 let postal okrajni glavar. Nekoliko so k temu pač tudi pripomogle rodbinske zveze. Leta 1873. je prišel v ministerstvo notranjih del kot ministerski tajnik in kmalu potem bil imenovan namestniškim svetnikom ter postal vodja krakovskega okrajnega glavarstva in dvorni svetnik. Ker se ni mogel razumevati s tedanjim gališkim namestnikom je zapustil državno službo in se posvetil upravljanju svojega velikega posestva. Ko je l. 1888. postal vitez Zaleski minister za Gališko, je Badeni postal gališki namestnik. Vodil je dejelno upravo energično in brezobjeno, povsem v zmislu Stanczykov, a umeli si je pridobiti cesarjevo zaupanje v tolki meri, da ga je cesar l. 1893. v Jaroslavu nenavadno odlikoval. Že tedaj se je vedelo, da je Badeni bodoči mož. Po odstopu Taaffeove vlade je Taaffe priporočal Badenija kot svojega naslednika. Badeni je tedaj ponudbo, sestaviti novo vlado, odklonil, po odstopu koalicijskega ministerstva pa se odzval cesarjevemu klicu. Poročen je grof Badeni s hčerjo umrlrega drž. poslanca Ludovika viteza Skrynskega, katera mu je povila dva otroka: sedaj 22 let strega sina Ludovika in hčer Vando.

Prvim svojim pomočnikom si je grof Badeni izvolil svojega rojaka dr. Leona viteza Bilinskega,

kateremu je poveril finančno ministerstvo in ministerstvo za Gališko. Bilinski se je rodil 15. junija 1846. l. v Zaleszczyki. Leta 1867. je bil v Lvovu promoviran in se je prihodnje leto na onotnem vseučilišči habilitiral kot privatni docent za politično ekonomijo. Imel je srečo, kajti že l. 1871. je bil imenovan izrednim, l. 1874. pa rednim vseučiliškim profesorjem. Spisal je več korenitih nacionalno-ekonomičnih del, tako: „Davek na lukaš kot korektiv dohodarine“ (1875), „Železniški tarifi“, „Občinski davki“ itd. Leta 1878. je prišel Bilinski v dež. zbor in kmalu obrnil naše občno pozornost, l. 1873. pa je postal drž. poslanec in si kot poročevalec o raznih stvareh pridobil splošno spoštovanje ter bil l. 1892. imenovan predsednikom državnih železnic.

Novi naučni minister dr. Pavel baron Gantsch se je rodil 26. februarja l. 1851. na Dunaju, postal l. 1873. doktor prava in prišel že naslednje leto kot prezidjalni tajnik v naučno ministerstvo. L. 1881. je postal vodja Terezijanišča in dvorni svetnik, dne 7. novembra 1885. l. pa je bil imenovan naučnim ministrom. Kot minister je pač ustanovil slovenske paralelke na mariborski gimnaziji, zato pa odpravil kranjsko gimnazijo in pri raznih prilikah dokazal, da nima simpatij za naš narod. Vsakomur je še v spominu njegov strastni govor leta 1890. zoper slovensko šolstvo sploh, zlasti pa na Koroškem. Takrat so bili tudi Poljaki tako razburjeni proti njemu, da so hoteli glasovati zoper naučni proračun in Gantscha s tem strmolglaviti. Preprečil je to največ — Šuklje. Ta je na Gantscheve napade odgovarjal, precej rezko, prouzočil je pa, da slovenski poslanci niso zahtevali nikake satisfakcije. Šuklje je s tem sebi napravil nov klin na lestvi k — dvornemu svetništvu. Po Taaffeovem odstopu se je moral umakniti tudi Gantsch. Postal je kurator Terezijanišča in Slovenci smo mislili, da je politično mrtev, kar je vstal k novemu življenju. Stara teta „Vaterland“ sicer nekako namigava, da se je Gantsch premenil in da bode odslej Slovanom pravičnejši, nego je bil za časa grofa Taffea, a tega ne more nihče prav verjeti, izvzemši seveda slovenske Hohenwartovce. Baronstvo je dobil Gantsch l. 1889.

Trgovinski minister Hugo baron Glanz-

Eicha se je rodil 19. decembra 1848. l. kot sin visokega uradnika. L. 1866. se je udeležil vojske s Prusko, potem pa studiral pravoslovje in po končanih studijah ustopil v drž. službo in sicer pri ministerstvu unanjih del. Tu je služboval do včerajnjega dne, od l. 1891. kot sekcijski šef. postal je minister, ker se je že opetovano udeležil pogajanj radi obnovitve pogodbe z Ogersko.

Pravosodni minister grof Gleispach se je rodil v Gorici l. 1840. Po zvršenih juridičnih študijah se je posvetil sodni karieri, postal l. 1876. drž. pravnik, l. 1880 višji drž. pravnik, l. 1892. pa predsednik višjemu dež. sodišču v Gradcu. V letih 1875. do 1883. je bil tudi član štajerskega dež. zabora in se je pričeval nemškoliberalni stranki. Grof Gleispach zna dobro slovenski, je kavalir, in kranjski Slovenci ne moremo tožiti, da bi nam bil delal kake posebne krvice, pač pa so koroški in štajerski Slovenci bili z njim jako nezadovoljni in ga zmatrajo za odločnega svojega nasprotnika.

Poljedelsko ministerstvo je prevzel grof Ivan Ledebur. Rodil se je 30. maja 1842. l. Kot češki veleposestnik si je pridobil na Češkem mej plemstvom precej ugleda, zlasti ker je odločen klerikalec, dober govornik in v gospodarskih stvareh dobro podkován. Od l. 1889. je član gospodske zbornice. Grof Ledebur je Nemec in se poteguje za kompromis med češkimi in nemškimi veleposestniki na Češkem.

V Ljubljani, 3. oktobra.

Grof Badeni o volitvah v Galiciji. Novi ministerski predsednik je tako nevoljen proti kmetski stranki. Na shodu volilcev gališkega veleposestva je imenoval to stranko usiljence, razdirajoči in uporni element, ki hoče biti varuh pred izmišljenim sovražnikom, kateri se mora vedno odvračati od deželnega zabora. Potem je pa grof Badeni zagotavljal, da so se volitve vršile popolnoma postavno. Tej trditvi se ne čudimo, a njegovo govorjenje o usiljencih, ki se morajo vedno odvračati od deželnega zabora, se pa jedva prav vjema z državnimi zakoni. Po našem mnenju politični uradnik nima prav nič preiskovati, kakšnega mišljenja ljudje naj se volijo v zbor, to je povse stvar volilcev samih.

Listek.

Tat.

(Povest J. E. Golobova.)

(Dalje.)

„Oh, kako sem prosila... kako sem molila!“ joče ona. „Aleša!... Ljubljeni moj!... Ne, pravijo, oče... ne smeš... Pretepsi bi hotel... Ne smeš, pravi, on je sedaj.“

„Jetnik!... tat!...“ zakriči gluhim tresočim se glasom Aleška in se vzdigne.

Bled, oči velike, strašne, ustnice se tresejo, nosnice so raztegnjene.

Silno zamahne Aleška z roko nazaj, plane k vratom in, ne da bi jih zatvoril, beži na dvor.

Brez čepice, ničesar ne vidé pred seboj, opotkal se je in spodikal, kakor pijan, prišel je čez dvor na svoj skedenj, a kakor pokošen se zvalil na sneg.

„Jetnik!... Tat!... zdihue gluho in joče. Joče čudno, besno, zlobno. Grize, grize rokavo polkožuščka, razriča s prsti sneg in se bije in zvija krčevito.“

Dolgo je ležal skoro nezavesten, ni čutil

hladu, ni slišal, kako ga je poklica Anisja glasno nekolikokrat doma in na njegovem dvoru. Ko je nastopila noč popolnoma, vzdignil se je; sneg pod njem se je ogrel in stajal, nekaj kodrov mokrih vlas je zamrznilo. Vso noč ležal je v svoji hiši na primosteni, vroč, v poludremoti, pogosto je odprl oči, bledel.

Zjutraj zaropoče Anisja z vrati in Aleška skoči po konci takoj.

„Kam pa si se djal včeraj? Oh, ljubi moj Bog!“ vzkliknila je, „kaj se ti je že zopet zgodilo? Glej: ti si kakor mrlč! Kaj pa je to? Se je li možno tako ubijati? Se li ne more zgoditi vsakemu kaj? Vse bo minilo z božjo pomočjo, zopet bodeš živel veselo.“

„Bode, bode, tetika Anisja, le sanjaj?“ seže jej Aleška v besedo, vzame z mize čepico, katero mu je prinesla, pokrije se in gre na ulice. pride do konca vasi, gre kako vrsto po polji in se obrne po snegu v gozd.

Ves dan klatil se je brez namena po gozdu in po polji, stopr vzečer vrnil se je domov. Jedna sama misel mu je stala sedaj v glavi:

„Uiti, uiti! Nemožno živeti... Skončano... Povsem... Nič več... Preje kot možno uiti...“

Daleč kamor si bodi... Le skriti se, uiti!... Da bi ne videl nikogar tu... Ne slišal... Daleč... Uiti! Uiti!...“

Kmalu pogodil se je za delo s kupcem Špilinom, kateri je imel osem vrst od Razgudina mlin na vodi in 200 desetin zemlje.

Preje še prišel je k pomeščiku Zaborinu, bivajočemu blizu Šaplina, no ta ga ni vzprejel, čuvši, kako se zove.

„Ti si tisti Kubškin, ki si sedel v ječi radi tativine? No, takih meni ne treba. Si ukradel jedenkrat, ukradel boš zopet. Morda še meni kaj izmakneš. Le idи, dečko, jaz bom dobil za svoj denar drugega.“

To je ohladilo in ogrelo Aleško iznova, no ob jednem ga je prevzela še huje želja uiti in strah živeti samotno v tej domači hiši, v teh domačih ulicah, v tem selu Razgudinu vlekel ga je od Zaborina naravnost k Špilinu, kjer, slišal je, potrebujejo delavcev.

Špilin ga vpraša po imenu, veli mu počakati v hiši, sam pa gre v mlin povprašat delavce o njem, vrne se in reče:

„No, dasi si kradel in sedel v ječi, jaz se za to ne menim, vzprejmem te. Le da boš delal, ne

Vsaka stranka pa ima pravico si prizadevati, da svojce spravi v zbor, naj je to vladi in njenim uradnikom prav ali ne. Grof Badeni je menda zmatral za potrebno, s takim govorjenjem pokazati svojo odločnost, predno nastopi ministersko predsedništvo, če je pa to storil na pravi način, pa mi jako dvomimo.

Ogerska Zbornica poslancev je že rešila še nerešeni cerkveni predlogi. Zakon o ravnopravnosti židov je vzprejela v obliku, kakor ga je odobrila gospodska zbornica. Ta zakon je torej v parlamentu rešen in najbrž v kratkem stopi v veljavu. Z zakonom o svobodnem bogoslužju se bode pa dne 18. in 19. oktobra pečala gospodska zbornica. V ta zakon je zbornica vzprejela zopet določbi o brezverstvu in pa o požidenu kristijanov, katerima dvema določbama se gospodska zbornica ustavlja. Če pride tudi sedaj vsa opozicija k seji, bode najbrž ta zakon zopet odklonjen, ali vsaj omenjeni določbi se iz njega odpraviti. Potem se vrne zopet zbornici poslancev. Vlada pa tudi še potem ne bode odjenjala, temveč bode načrt zakona zopet izročila zbornici poslancev, da obnovi odklonjeni določbi, potem se pa vrne zopet gospodski zbornici. Najbrž bode naposled le vlada zmagala, kajti po novem letu bode zopet imenovanih pet liberalnih dosmrtnih članov gospodske zbornice in tako se razmerje nekoliko vladi v korist premenilo.

Armensko vprašanje. V Antiču v Armeniji bili so resni nemiri. Turški uradniki so raztrošili mej ljudstvom novice, da misijo Armenci pomoriti vse mohamedance. Na to so mohamedanci udri v armenске hiše in ondu pod vodstvom policije stikali, kje imajo Armenci spravljeno orožje. Ker niso nič našli po hišah, šli so v cerkev in ondu razbili oltar s pretvezo, da iščejo orožje. To je pa bilo že Armencem preveč in začel se je poboje, v katerem je bilo deset Armentev ubitih in več ranjenih. Več Armentev so pa zaprli. V Kemaku in Erzinghanu so Turki več Armentev zaprli mej njimi dva učitelja. Dolže jih, da pripadajo nekemu odboru, ki hoče spuniti vse kristjane v Armeniji. Take stvari si zlasti izmišljajo uradniki, ki bi s tem radi nekoliko opravičili svoje pristransko in krivično postopanje. Prihod Šakir paše v Armenijo ni nič zboljšal tamošnjih razmer temveč jih prej shujšal.

Japan. Japonsko prebivalstvo je tako nevoljno, da je tako malo pridobila japonska država vzliz vsem zmagam proti Kitajcem. Posebno se pa jeza obrača proti Evropejcem, ker so evropske vlasti nekoliko pritisale pri sklepanju miru. Jezni so pa tudi na svojo vlado, da se je udala. Osnovalo se je neko posebno društvo, ki si je za svojo nalogu postavilo borbo proti tujcem. Sedaj Evropci v Japanu niso dosti bolj varni kakor v Kitaju, ali pa še manj. Vse simpatije za Evropo so se hitro izgubile. Te dni je pa jeden član omenjene družbe napal ministerskega predsednika grofa Ita, a ga ni nevarno poškodoval. Napadovalca so zaprli. Grof Ita je posebno sovražen, ker je on najbolj silil, da se je sklenil za Japonce neugoden mir.

Ležal. No, ako pri tem kaj skaziš, — te odpustim. Plača ti bo, dragi moj, dva rubla mesečno. Stori sedaj, kakor veš in znaš."

Aleška je službo nastopil, njemu ni bilo za plačilo, le uiti je moral.

Dan je minil za dnevom. Delal je molče in veselo. Delavev je bilo petnajst. Dvakrat, trikrat se je zgodilo, da si je kdo dovolil šale in dovtipe na račun ovce in ječe, vsled česar postal je Aleška za dolgo čmeren, mračen, izogibal se je ljudem.

Prišla je spomlad. Z gorá so zabobneli potoki, naliha so se in zablestela po polji jezera, začrnela so brazde, vsako drevo, vsak grm, vsak kup zemlje dihal je vzbujajoče se živenje. Špilinski delavci so šli orat, z njimi šel je i Aleška. Zopet spomlad... Postal pa je manj čmeren, manj mračen, a bolj miren. No, golobje nebo, zelena travica, letajoči škrjanček niso budili, niso vnemali radosti, a predli so in tkali jedno samo misel...

"Uiti, uiti odtod! Od vseh teh ljudij, od vseh teh krajev, da bi jih ne videl jaz, da bi ne videli mene. Uiti daleč, daleč tjo, kjer me ne poznajo, kjer me ne bodo gledali in se mi posmehovali, kjer ne bodo jeli govoriti: tat, jetnik, kjer se malo pozabim, kjer bom dihal svobodnej... Ah, vzrasti trava hitro! Pojdem na koňjo! Kot duinar, na Kuban..."

(Dalej prih.)

Iz občinskega sveta ljubljanskega.

V Ljubljani, 3. oktobra.
Občinski svet ljubljanski imel je sinoči javno sejo, katere se je udeležilo 26 občinskih svetnikov. Pricetkom seje naznani je župan Grasselli, da je presvitli cesar mestni občini ljubljanski izrek potom deželnega predsedstva svojo zahvalo za čestitko povodom cesarjevega rojstnega dne. Ob jednem prečita gospod župan deželnega predsedstva dopis, da bode dne 4. oktobra povodom godu Njega Veličanstva cesarja v stolni cerkvi ljubljanski slovesna velika maša, h kateri se vabijo tudi občinski svetniki.

Predsednik župan Grasselli prečita nadalje deželnega predsedstva dopis z obvestilom, da je ministerstvo ugodilo rekurz gremija ljubljanskih lekarjev ter razveljavilo sklep, da je v Ljubljani ustanoviti šesto lekarno, za katero je bil občinski svet podelil koncesijo farmacevtu in posestniku g. Jakobu Hočvarju. Dopis vzel se je v znanje, isto tako tudi dopis predsedstva državnih železnic, ki opetovano opozarja, da je prošnje za spremembu vožnega reda za letno sezono 1896. vložiti najkasneje do konca oktobra t. l. pri obratnem ravnateljstvu v Beljaku.

Predsednik župan Grasselli končno omenja, da je s 1. oktobrom prenehalo nekoliko onih olajšav, katere so se prebivalstvu ljubljanskemu bile dovolile povodom letnje potresne katastrofe. Obe železnični, državna in južna, stekli sta si tem povodom velike zasluge za mesto ljubljansko ter v polni meri zaslužili našo hvaležnost. Govornik radi tega nasvetuje, naj bi mestna občina svoji hvaležnosti dala viden izraz. Glavne zasluge pridobil sta si moža, ki stojita na čelu imenovanima prometnima zavodama, predsednik državnih železnic vitez Bilinski in obratni ravnatelj južne železnice vitez Pfeifer in zatožer župan Grasselli predlagata, naj občinski svet jima podeli častno meščanstvo. (Dobro-klici.) Ta predlog bil je brez ugovora soglasno vzprejet.

Obč. sv. dr. Majaron omenja, da je nad 80 občin logaškega, postojinskega, sežanskega, vološkega in deloma tudi ljubljanskega političnega okraja podpisalo prošnjo na vodstvo južne železnice, naj bi dovolilo lokalni vlak za osobni promet mej Trstom in Ljubljano. Sedanj vožnji red na tej progji je za lokalne koristi obsežnega ozemlja mej Ljubljano in Trstom jako neugoden; govornik stavi zategadelj nujni predlog, naj se mestna občina ljubljanska pridruži peticiji gori omenjenih občin in naj se peticija izroči državnemu poslancu za mesto ljubljansko gosp. Kušarju. Predlog je bil soglasno vzprjet.

Obč. sv. dr. Majaron omenja nadalje velikega požara, ki je pred kratkim uničil poslopje g. Jakopiča na Emonski cesti v Ljubljani. Članovi gasilnega društva zbirali so se le počasi na pogorišču in celo uro ni bilo pomoči, kar je občinstvo jako vznemirjalo. Rensici na ljubo mora se priznati, da krivda v tem obziru ne zadene gasilnega društva, ki je, ko je prispealo na lice mesta, storilo svojo dolžnost in rešilo, kar se je sploh še rešiti dalo, vzrok zakasnelemu dohodu gasilcev iskati je marveč v nedostatenem načinu alarmiranja, ker se požar ni naznani s strelnjanjem na gradu, nego po trobentači, ki ne more tako hitro alarmirati gasilcev v raznih delih mesta. Govornik torej predlaga, naj se store potrebeni koraki, da se bodo v prihodnje požari zopet avizovali s strelnjanjem na gradu. Nadalje opozarja govornik občinski svet, naj bi se vendar že jenkrat napravil že zdavnata projektovani centralni depot za vse gasilno orodje, kjer naj bi bilo prirejeno tudi stanovanje za nekaj mož gasilnega društva, kateri bi v slučaju požara bili takoj pri roki. Potrebne pa so tudi postaje v raznih delih mesta, ki bi bile v zvezi z glavnim depotom. V formalnem oziru naj prelog odstopi v posvetovanje in poročanje policijskemu odseku.

Župan Grasselli naznani, da se je v magistratni seji že sklenilo, storiti potrebne korake, da se uvede prejšnji način alarmiranja, namreč s strelnjanjem na gradu, in da se je poslal dopis vodstvu c. kr. kaznilnice, vsled katere zahtevanja se je svodjedobno strelnjanje opustilo, ker je bil grad vsled potresa hudo poškodovan in se je bilo batiti, da se razpoke vsled strelnjanja povečajo. Ker je poslopje sedaj izpraznjeno in dobro podprt, upati je, da se zadeva glede strelnjanja ugodno reši. Župan nasvetuje, naj bi se sklepanje o obč. sv. dr. Majaronu predlogu odložilo dotle, ko dojde odgovor od vodstva kaznilnice in poročilo gasilnega društva, je li bi se strelnjanje na gradu ne dalо napomestiti s kakim drugim primernim načinom alarmiranja. Obč. sv. dr. vitez Bleiweis omenja da bi bil za centralni gasilni depot najprimernejši prostor na cesarja Josipa trgu, kjer se nahaja sedaj skladisče za perice. Gasilno društvo je načit za projektovani depot že predložilo in bilo bi vsekakum umestno, da se dogovorno ž njim postopa v tej zadevi. Obč. sv. dr. Majaron izjavlja, da se za sedaj zadovoljava s tem, da se je ta nujna zadeva vzela v diskusijo, drugi del njegovega predloga pa je smatrati kot resolucijo. Konečno izraža željo, naj odsek to zadevo čim prej vzame v pretres in naj se ta stvar vendar že jedenkrat spravi v tek. Obč. sv. dr. Majarona nasvet bil je pri glasovanju vzprejet.

Obč. sv. dr. Krisper pravi, da je vprašanje splošno, kaj se bode ukrenilo glede odkupnega raznih poslopij v svrhu regulacije. Stvar se ne premakne naprej, čeravno je nujna. Da se ta zadeva pospeši, treba je najprej finančnega načrta, zato prej predloga, naj se fiskalnemu odseku nazeti, da se stavi tak načrt, vlada pa naj se vpraša, kako si ona misli osnovo regulacijskega fonda. Morebiti bi se dala dobiti od države večja podpora v regulacijske namene, zato naj bi se čim prej poslala prošnja državnemu zboru. Obč. sv. Gogola nagaša, da je treba najprej regulacijskega načrta, potem šele se bode dalo dognati, koliko denarnih sredstev bodo potrebovali. Dokler pa sami ne vemo, koliko potrebujemo, nam tudi državni zbor ne more nič dovoliti. Ko je predlagatelj dr. Krisper že povdarjal, da bode pač lagje dobiti načrt, negoli denar za regulacijo mesta, bil je njegov predlog pri glasovanju vzprejet.

Potem prešlo se je na dnevni red in se je najprej vršila volitev upravnega odbora mestni hranilnici ljubljanski. Izvoljenih je bilo dvajset odbornikov za upravno dobo treh let in sicer izmej občinskih svetnikov gospodje: Petričić, Gogola, Hribar, Klein, dr. Majaron, Ravnikar, Svetek, Trček, Velkoverh in Zubukovec, izmej meščanov pa gospodje: Bayr Alojzij, Borštnar Vincenc, Goričnik Franc, Kollmann Franc, Lenčec Josip, Perdan Ivan, Rohrmann Viktor, Skaberne Avgust, Trtnik Franc in Urbanc Feliks.

V imenu stavbinskega odseka poroča je obč. sv. Hrasky o predlogih mestnega stavbinskega urada glede regulacije nekaterih ulic v Krakovskem predmestju ter predlaga: 1. Stavbinske črte Ceste na log, Trnovskih in Vrtnarskih ulic ter ceste na brvi odobre se po načrtu stavbinskega urada z dne 27. septembra 1895. Širokost Ceste na log dočaka se z 12 m, Trnovskih in Vrtnarskih ulic ter Ceste na brvi pa z 8 m. 2. Pri Trnovskih ulicah napraviti je na južni strani 3,5 m široke predvrte. 3. Hiše morajo biti vsaj jedno nadstropje visoke. — Obč. sv. Kalan pravi, da je to predmestje zelo revno in da torej pač ne kaže določati predvrtov in jednodostropnih hiš; tudi obč. sv. Zagarijavi se proti jednodostropnim hišam, ker take ne bi ugaiale potrebam ondotnega prebivalstva. Ko je še poročevalc g. Hrasky omenil, da se jednonadstropne hiše priporočajo že iz praktičnega in finančnega stališča, ker so stavbeni stroški pri pritličnih hišah razmerno previški, bili so predlogi stavbinskega odseka vzprejeti.

Nadalje ugodil je občinski svet gospoda Ferdinandu Mahra prošnji (poročevalc obč. sv. dr. Tavčar) za izbris najemnih pravic z dne 10. septembra 1864. leta ter vzprejet oskrbovanje ustanov Marije Kosmačeve (poročevalc obč. sv. Zabukovec). Obč. sv. dr. vitez Bleiweis poroča je o računih za zdravila mestnim ubožcem. Stroški za zdravila iznašajo za 1894. leto 842 gld. 9 kr., kateri se odobre, mestnemu magistratu pa se naroči, da ta znesek izplača lekarnarju Mardetschlägerju. Zdravnikom, ki so ubožce zdravili brezplačno, pa se izreče zahvala občinskoga sveta.

S tem bil je dnevni red dovršen. Obč. sv. Gogola oglaša se za besedo ter pravi, da se često sliši očitanje, zakaj mestni magistrat ne razglasí računa o darilih, ki so mu došla povodom potresa. Tudi vlada odklanja nove prošnje hišnih posestnikov, češ, naj pa magistrat kaj dovoli iz došlih mu daril. Da se ta zadeva čim prej pojasni, naj se čim prej predloži dolični račun občinskemu svetu. Župan Grasselli izjavlja, da je knjigovodstvo že dobilo analog, naj sestavi račun.

Obč. sv. dr. Majaron vpraša gospoda župana, kaj se je storilo glede prošnje do državnega zboru za nadaljnjo podporo. Župan Grasselli odgovori, da se sprejemajo nove prošnje, ki bodo nekak temelj novi peticiji za državni zbor.

Ob 7. uri zvečer zaključil je župan javno sejo. V tajni seji bil je imenovan blagajnik mestne hranilnice dosedanji praktikant tega zavoda gospod Franc Pretner.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. oktobra.

— (Cesarjev god.) Kakor se je v sinočni seji obč. sveta naznani, bode jutri, o priliki cesarjevega godu, ob 10. uri dopoludne v stolni cerkvi slovesna sv. maša.

— (Reportoir slovenskega gledališča.) V proslavo cesarjevega godu bode pri jutrišnji predstavi „Trubadurja“ gledališče slavnostno razsvetljeno. V nedeljo dne 6. t. m. se bo igrala prvič na našem odru francoska igra „Siroti“. Ta igra se je preložila na vse evropske jezike in se je tako v Parizu kakor na Dunaju, v Londonu in v Rimu kar po večstokrat zapored igrala. V tej igri nastopi tudi novoangaževani član naše drame govoril Ilij Vučičević.

— (Hišne posestnike) je davčna krajna komisija danes osrečila z naslednjim pozivom v uradnem listu: Vsi oni hišni posestniki ljubljanski, ki še niso vložili pri c. kr. davčni lokalni komisiji v

Ljubljani svojih hišnih opisov in najemninskih napovedeb za 1896. leto, se z ozirom na tuuradno, v uradnem listu k „Laibacher Zeitung“ z dne 16. julija t. l., štev. 160, pričeteno razglasilo z dne 9. julija 1895, št. 842, opominjajo, da to tekom osem dni store, ker bi jih sicer zadele posledice 29. § določila poduka hišnim lastnikom o zvrstvi in vložitvi napoved hišnih doneskov z dne 26. junija 1820.

— (Naklada na pivo.) Kakor smo že javili, se začne pobiranje samostojne deželne naklade na pivo dne 8. oktobra. Naklada znaša: v zaprtem mestu Ljubljani 70 kr., po deželi pa 1 gld. od vsakega hektolitra, ne glede na stopinjo alkoholovine.

— (Naše vinarstvo.) Vsled ukaza c. kr. ministerstva za poljedelstvo si je ogledal dne 25. septembra t. l. deželno trtnico pri prisilni delavnici v Ljubljani g. Fr. Kurmann, c. kr. vinarski nadzornik. Razkazoval mu je vse nasade deželnih popotnih učitelj g. Gombač, ter ob tej priliki tudi razjasnil žalostno stališče naših vinogradnikov. Gospod nadzornik je obljudil, da se bode prav rad oziral na izrečene želje in zahteve deželnega odbora ter izposloval dovoljno število brezplačnih ameriških trt. Iz Ljubljane je g. Kurmann odpotoval na Notranjsko in Dolenjsko. Pretekli meseci je nadzoroval po vsej Dalmaciji, Istri in po Primorskem.

— (Odlikan Slovenec) Sin tukajšnjega bukvovezca g. Bonača sedaj obiskuje šolo za bukovoško pozlatovanje v Geri na Nemškem. Dne 22. minolega meseca so bila razstavljena dela tamošnjih učencev, in so nekatera vzbujala presenečenje. Razstavilo je svoja dela 54 učencev in je mej temi za svoja dela bilo odklikovanih 12. Prvo odklikovanje je dobil gori imenovani Ljubljancan. Pri tej priliki je bila omenjena šola razpisala še posebno darilo za polfrancoske vezi. In tudi pri tem je dobil prvo darilo g. Bonač iz Ljubljane. To z veseljem znamujemo, kajti pričakovati je, da dobimo v Ljubljani v vsakem oziru izvežbanega knjigoveza, ki se s tujimi ne bode mogel le meriti, temveč jih bode še prekašal. Pri tem pa moramo omeniti, da je želeti, da se taki talenti podpirajo.

— (Pisarna trgovske in obrtniške zbornice) je v II. nadstropji Ponračeve hiše na Turjaškem trgu št. 4.

— (Vreme) Po dolgem, kako lepem in primerno topljem vremenu se je danes nebo zagrnilo in je začelo deževati. Temperatura se je precej znižala, ker je nastal okoli poludneva močen vihar.

— (Policijske vesti.) Od včeraj pa do danes zjutraj aretovala je mestna policija 7 oseb. Janez Jerič iz Zdenske vasi in brata Franc in Jakob Hren iz Dolne vasi v logaškem okraju izročili so se deželnemu sodišču in sicer prvi zaradi tativne, poslednja dva pa zaradi pregreška po § 45 vojnega zakona, ker sta se hotela izseliti v Ameriko, predno sta zadostila vojaški dolžnosti. Mizarju Lorencu Brecljniku ukradeno je bilo 7 gld. denarja, posestniku Antonu Strnadu v Kurji vasi jeden voz in Mariji Virant nekaj obleke v vrednosti 15 gld. Po tatoih se invigiluje.

— (Izpraznjene ustanove) V kratkem se bodo razdelile obresti naslednjih ustanov: 1.) Ustanove podpiralne zaloge avstrijskih železničarjev za pomoč potrebne, za službovanje nesposobne železničarje, kateri ne uživajo nikake pokojnine, oziroma za njih udove in sirote; 2.) Schönererjeve ustanove za bivše železničarje, ki nimajo nikake pokojnine ali le jako majhno; 3.) Königswarterjeve ustanove za nepreskrbljene udove in sirote železničarjev; 4.) Linderjeve ustanove za udovo kakega uradnika južne železnice, ki ima mnogo otrok pa majhno pokojnino; 5.) Ustanove za železniške invalide in v službi pri železnici ponesrečene delavce. Prošnje je vložiti pri postajenčniku južne železnice v Ljubljani, in sicer za ustanovi 1. in 5. do 15. oktobra, za ustanovi 2. in 3. do 31. oktobra, za ustanovo 4. pa do 15. decembra. Istotam se dobé vsa podrobnejša pojasnila.

— (Vojaške vesti.) V aktivno stanje deželne brambe so prememeščeni nadporočnik Avgust vitez Panzera v 17. pešpolku, Otokar Ružička in Gottfried Koch v 7. pešpolku.

— (Premeščenje.) Notar v Idriji gosp. Karol Hanus je premeščen v Št. Lenart na Štajerskem.

— (Privilegij) Trgovinsko ministerstvo je gosp. Alojziju Lutzniku na Vrhniki dovolilo privilegij na novo klavijaturo, katero je izumil.

— (Na vozlu porodila) je v soboto dne 28. t. m. Marija Purkat iz Cente (v Rôbski župniji) ravno pred hišo št. 1 na Karolinski zemlji, vracačo se iz Ljubljane proti svojemu domu. Dobri ljudje so jej prihiteli na pomoč ter spravili mlado 20letno porodnico z novorojenko vred v postelj, kjer pričakuje sedaj ugodnejšega časa, da nadaljuje neradovljeno ustavljenou potovanje v svoje domače brike.

— (Centralna posojilnica slovenska v Krškem) je imela meseca septembra, t. j. v prvem mesecu svojega poslovanja 1461 gld. 23 kr. dohodkov in 1131 gld. 21 kr. izdatkov, torej 2592 gld. 44 kr. prometa. — „Iz malega raste veliko“.

— (Slovensko bralno društvo v Tržiču) je pri občnem zboru dne 28. septembra volilo naslednji odbor: predsednik g. Fran Ahačič, tovarnar; podpredsednik g. Lenart Klofutar, posestnik; tajnik g. Albin Strus; blagajnik g. Josip Šter; odborniki gospodje: Ivan Debelač, Janko Cviren, Nikolaj Ahačič in Janez Werdür; namestnika gospoda Luka Albreht in Janez Omersa.

— (Zdravstveno stanje.) V kostanjeviškem okraju se je število bolnikov za grizo znižalo na 29. Vendar se šola v Št. Jerneju še ni odprla in se to zgodi morda še v kakih 14 dneh, ko utegne bolezni popolnoma ponehati.

— (Tržaški občinski svet) se je v zadnji svoji seji bavil s protivastrijskimi demonstracijami v predvečer 20. septembra, a seveda na svoj način. Demonstracij ni obžaloval, morda so občinski svetniki celo obžalovali, da jih ne morejo javno odbriti, pač pa je obč. svetniku Raskovichu, ki je bil tisti večer dobil po hrbitu nekaj batin, izrekel svoje sožalje in protestoval proti postopanju policije pri tisti priliki. Tega pa tržaška policija ni zaslужila niti gospod Rinaldini.

— (Neljuba pomota.) V včerajšnji številki našega lista priobčeni inserat, da je g. dr. Mihael Truden otvoril v Trstu svojo odvetniško pisarno je prišel po neljubi pomoti v naš list. Gosp. dr. Truden še ni otvoril pisarne.

— (Spomenik slovenskemu učenjaku.) Pod arkadami dunajskoga vseučilišča se je včeraj postavil doprsni kip pokojnega vseučiliščnega profesorja, slovečega fizika Josipa Štefana. Kakor znano, je bil pokojni Štefan rodom koroški Slovenec in je v mlajših letih rad tudi kaj spisal v slovenskem jeziku. Kip, kateri se mu je postavil v vseučiliški palači, je izklesan iz belega marmorja in je v naravnvi velikosti. Izdelal ga je čislani dunajski kipar Schmidgruber.

— (Hrvatsko gledališče.) Prvo darilo 500 gld. pri konkurenči dram se je te dni prisodilo drami „Aequinoctium“. Drugo darilo za izvirno komedio ali ljudsko igro iz hrvatskega življenja se ni prisodilo nobenemu izmej došlih del. Vsega skup je bilo predloženih 14 komadov, izmej katerih so prišle 4, to je tragediji „Kraljevič Radovan“, „Simone Silni“, drama „Aequinoctium“ in veseloigra „Tulumovič udaje svoju kćer“ v ožjo konkurenco. Pisatelj nagrajene drame je baja Ivo conte Vojnović, avtor komedije „Psyche“.

* (V spomin pisatelju Janu Nerudi) se je odkrila v Pragi spominska plošča na hiši, kjer je bival pokojnik. Slavnost je bila prav sijajna. Poleg tega je bila v praškem narodnem gledališču slavnostna prestava, ki je bila prav dobro obiskana. V slavnostnem prologu so se povdarijale zasluge pokojnega pesnika za češko slovstvo, potem je bila živa podoba mej, katero je orkester sviral „K'e dom je moj“. Konečno se je pela Smetanova opera „Libuše“.

* (Za kronanje ruskega carja) se delajo že sedaj v Moski velikanske priprave, akopram se bode vršila še le meseca maja bodočega leta. Občinski zastop moskovski je določil 200.000 rubljev za ustanovitev hiše za 200 starcev in hromih. Za slavnosti se je dovolilo 550 000 rubljev. Stroški sijajne razsvetljave se cenijo na kakih 100.000 rubljev. Vsa večja poslojava v mestu bodo razsvetljena električno. Za pogoščenje vojakov moskovske garnizije je določenih 45 000 rubljev.

* (Vremenska nasprotja.) Ko je v poslednjem času v zapadnih deželah bila silna vročina, ki je na primer v Parizu bila skoro neznotna, je padlo v vzhodno-gališkem gorovju obilo snega.

* (Umor za kulisami.) V Bruselju je te dni, kratko pred zvršetkom predstave, prišel mlad človek na oder velikega gledališča in za kulisami umoril mlado pevko imenom Avgusta. Potem pa se je morder zapravil.

* (Železnica okoli Etne) Te dni se je odprla 109 kilometrov dolga železniška proga okoli Etne ob navzočnosti provincialnih in občinskih oblastev in mnogoštevilnih pozvanih gostov.

* (Atentat z revolverjem.) Neka gospa Morin v Parizu je bila mnogo let intimno znana z nekim vojaškim zdravnikom. Ker jo je ta hotel zapustiti, napadla ga je z revolverjem. Zadela ga je na sence, v vrat in v trebuh. Zdravnik se je smrtno ranjen zgrudil, a hoteč rešiti napadalko hude kazni, je preiskovalnemu sodniku zatrjeval, da se je sam ustrelil. Priče so besede njegove ovrgle. Napadalka si je hotela zavdati in si prezreati žile, a ljudje so to preprečili ter jo izročili sodišču. Še na smrtni postelji velikodusni zdravnik je kmalu po tem umrl.

Knjizevnost.

— „Učiteljski Tovariš“ ima v št. 19. naslednjo vsebino: V dan cesarjevega godu; Ivan Lapajne: O metodici nemškega jezika v slovenski ljudski šoli; Jos. Ciperle: Narodna vzgoja; Listek; Književnosti; Naši dopisi; Vestnik; Uradni razpis učiteljskih služeb.

— Jugoslovanski Stenograf in Glasnik. Številki 7. in 8. za avgust in september sta izšli združeni v jednem sešitku. Vsebina: Hrvatsko kazalište; Slovencit; Pro domo; Životopisi zaslužnih Slovanov; Kulturno-zgodovinske novine; Raznotenosti; Mnjenjata na različnitve osnovatej na sistematičnu bādščeto na stenografijsat; O početku in razvitku stenografije u Hrvatskoj; Stenografija — strast; Glas iz Srbije; Odgovor na odgovor gosp. Magdića; Doklad na polzata na stenografijsat; Stenografske novine; Iz drugih dežel; Književnost; Učebnici. Vrh tega ima sešitek še stenografsko prilogo in je okrašen z lepimi ilustracijami.

Slovenci in Slovenke ne zabitte
družbe sv. Cirila in Metoda!

Brzojavke.

Dunaj 3. oktobra. Ogovor Badenijev na uradnike ministerstva notranjih del obuja senzacijo, ker je Badeni povdarjal, da se morajo uradniki omejiti na rešitev izročenih jim agend, vzdržati se pa vsakeršnih političnih izjav, češ, da je to le njegova stvar.

Dunaj 3. oktobra. Grof Ledebur je v svojem ogovoru na uradnike poljedelskega ministerstva obljudil, da bode prva naloga njegova, skrbeti za kmetijstvo in pospeševati zadržništvo v korist kmetov.

Dunaj 3. oktobra. Dvorni svetnik Freiberg, za časa Taaffea načelnik tiskovnega oddelka, odločen nasprotnik levicarjev, je imenovan načelnikom prezidijalne pisarne ministerstva predsedstva.

Dunaj 3. oktobra. Predsednik poljskemu klubu vitez Zaleski je določen poslanikom v Haagu.

Lvov 3. oktobra. Pri volitvi šestih dežel poslancev v skupini krakovskih veleposestnikov se je bil unel hud boj in sicer proti Badenijevemu kandidatu dru. Bobrzinskemu in načelniku stanczyške stranke grofu Tarnowskemu. Izvoljena sta le bila, ker je grof Badeni izjavil, da sicer on sam ne vzprejme mandata za dež. zbor. Badeni je bil soglasno izvoljen.

Berolin 3. oktobra. V Koloniji je policija arretirala zopet dve osebi zaradi vohunstva. Preiskavo vodi višji častnik iz vojnega ministerstva. Čuje se, da so kompromitovani razni višji častniki.

London 3. oktobra. „Daily News“ poroča iz Carigrada, da se je pred stanovanjem policijskega ministra zbrala številna množica Armencev, ki je pobila vsa okna ministrove hiše in streljala v stanovanje. Ministra je jedna krogla zadela in ga lahko ranila. Razburjenost je v Stambulu tolika, da so vsi trgovci zaprli prodajalnice in se jih ne upajo odpreti.

Narodno-gospodarske stvari.

— Dobrohoten nasvet Z Gorenjskega se nam piše 30. septembra. „Sl. Narod“ je prinesel dopis iz Pazina, v katerem svari vinske trgovce pred meštarji, kateri skoraj na vsaki postaji na popotnike preže in nasvetuje, da naj trgovci nikar od lahonskih prekupcev v Pazinu ne kupujejo. Opozoril je dopisnik tudi na nekatere poštene narodnake, na katere naj bi se vinski trgovci obrnili. To je vse lepo in hvalevredno. Jaz bi še na drugo neprijetnost opozoril. Sedaj se bliža čas, ko bo na stotine vinskih trgovcev v Pazin in okolico prišlo. Kdor kaj popotuje ve ceniti dobro, pošteno gostilno, kjer so primerne snažne sobe in prijazna postrežba. Ali v tem oziru je v Pazinu jako na slabem. Skoraj vse gostilne so v rokah lahonov in kaka je tam postrežba, kako stanovanje! Ko pride človek v tako gostilno spregovori slovensko ali hrvatsko, bi kmalo odgovora ne dobil — debelo ti gledajo in mnogokrat se slišijo besede „ne razumem“. V kavarni bi še kmalu kave ne dobil, ako italijanski ne znaš. Kako bi bila tu narodna, z vsem komfortom prekrbljena gostilna potrebna. Ako bi se taka gostilna ali bô el otvoril, gotovo bi vsi slovenski trgovci in popotniki tam ostajali. Prav hvaležni bodo vsi narodnjaki, ako bi se po časopisih kakna narodna dobra gostilna naznanila.

— S.

